

TALLÉR Edina

Megszállott

szellelem

(regényrészlet)

— „Ami jön, fogadom, ami megy, engedem.” Mondd utánam, Anna!

Különleges hangja volt anyámnak, elcigarettázott, rekedt, el-elcsukló, mintha folyton meg lenne hatódva. Kemény nő volt, nem hatotta meg semmi. Erős, megingathatatlan, szigorú, hideg, ki nem mondta volna soha, semmi pénzért, hogy szeretlek. Az utolsó évében már egyáltalán nem tudott beszélni. Amíg tudott beszélni, azt mondogatta, hogy engedjem el őt, ha meghal, ne sírjak utána. Beleragadni egy régi történetbe a legnagyobb vétek magam ellen az öngyilkosságon kívül. Megszállott szellem lehet belőlem akkor, és örökre beleragaszt a bánatba, ami a halálnál is rosszabb. Akkoriban minden hajnalban, miután elmondtam a kedvenc imámat, begyűjtöttem a kályhát, meg-ettem az állatokat és megettettem anyámat. Megmosdattam, megfésültem, megöleltem.

— Szeretlek, Anyu! — mondtam. — Mondd utánam: Szeretlek!

Folyton meghal bennünk valami, erről szól az élet. Ez elég szomorú. Anyám agyának egy része, ami a beszédközpontot irányítja, az agyvérzése után elhalt. A világ tele van gyönyörű hangokkal, épp csak az anyámé hiányzik belőle, ez van. Meg kellett tanulnom szeretni az összes többit az övé helyett. Mi más tehetnék? Mi más tehettem volna? Élt betegen évekig, aztán élt még egy évet némán, aztán meghalt, aztán eltemettem, eladtam az állatokat, kimeszeltem a házat, felástam a kertet, elültettem a magokat. Hétfévenként bejártam a városba, esküvők után takarítani a mocskot. A faluban az egyik szomszéd esküvőszervezéssel foglalkozik, neki dolgoztam. Elkészíti, kiszállítja az ünnepi menüt a násznépnek, hús hús hátán. Én meg mosogatok utánuk. Így telt el a gyászév. Mindegy már, mi volt, elmúlt, hagyjuk, régi történet.

Egyszer, valamivel több mint egy évvel anyám halála után járt nálam egy nő. Állítólag a városban híre ment, hogy jós va-

gyok, a legjobb a környéken, ezért jött el hozzám. Pedig nem voltam az, én sosem akartam hülyeségekkel foglalkozni, én gyógyítani akartam, de másképp alakult az élet. Annyi csak, hogy a szomszéd, aki esküvőket szervez, rájött, hogy a mélyhűtött pillangók helyett most már a jóslás a menő a szertartásokon. Régebben attól volt elájulva a násznép, hogy a melegben életre kelnek a mélyhűtött lepkék. Amikor az ifjú pár kimondja a boldogító igent, felszáll ezer pillangó, jaj de szép. Ez már kiment a divatból, lehet, hogy az állatvédők miatt, nem tudom, egy a lényeg, most a jóslás a menő. Egy rakás pénzt fizetett nekem a szomszéd, hogy ne csak a mosogatást vállaljam, hanem vigyem magammal a kártyát is, jósoljam meg az ifjú párnak a boldog életet. Csak a jót mondtam, csak azért fizettek. Ha nem volt semmi biztató, amit látni lehetett a jövőből, akkor azt mondtam: Mindig minden jó lesz!

Nem egyedül jött hozzám a nő, hanem a férjével. Dörömböltek az ajtómon, kinyitottam, ott állt előttem a holtsapadt, sovány, szép nő. A férje támogatta, mert ő alig állt a lábán, be volt gyógyszerelve, gondolom. Begyógyuszerelik magukat az emberek, ha valakit elveszítenek vagy jóshoz mennek és fizetnek, hogy mondjon nekik valami biztató mesét. Ez lett a szokás, mintha lenne bármilyen pirula is a veszteséget gyógyítani, vagy mintha mindenki gyerek lenne, és csak mesékkal tudna megvigasztalódni. Ez elég szomorú. Mindegy, ez van most, így alakult az élet. Gyógyszerekkel és varázslással sokat lehet keresni manapság, ebből kell kihozni a legtöbbet.

— A fura nevű nőt keresem — mondta a férfi. Kitértam az ajtót, már vártam őket, sejtettem, kik ők, előre tudtam, hogy jönnek, a szomszéd szölt, hogy keresni fognak. A nő negyvenkilenc éves, született egy gyönyörű gyerke, el se hitte, olyan boldog volt. Évtizedekig várta a gyermekáldást és most végre megkapta, aztán tizenhárom hónap múlva mégis vége lett. Én tizenhét éves voltam akkor, amikor felkeresett a férjével, ő volt

az első fontos ügyfelem. A gyásztól megfonnyadt egy kicsit, de még így is látszott, hogy szép és gazdag és amúgy erős, csak most bánatba ragadt. Mit mondjak neki? Mit vár tőlem? Beszéljek a halottal? Egy tizenhárom hónapos halott csecsemővel? Miért pont én? Mert jóskártya van a kezemben? Meghalt a gyereke, nem tud beszélni, most mit mondjak? Hogy mindig minden jó lesz?

— Dolgozz és aludj! Dolgozz, aludj, dolgozz, aludj, dolgozz, aludj, dolgozz, aludj, föld és ég között a végtelen csendben. Legyen tiéd a kozmikus magány. Csak ami üres, azt lehet megtölteni — mondtam neki. A nő meghökkent. A férfi felháborodott, lecigánykurvázott, majdnem meg is vert, de a felesége nem engedte. Azt sem engedte, hogy ne fizessen ki a férfi. Annyi pénzt hagytak az asztalon, amiből fél évig is elélek itt, falun.

Vagy elmehetnék a pénzből a városba, gondoltam akkor. Itt hagyhatnám ezt a rohadt koszfészkét, a városban biztos jobb, mint itt. Itt mindenki öreg vagy beteg, mindenki csak anyámra emlékeztet meg arra, hogy eltűnt a barátom, meg arra, hogy én takarítom el mások mocskát. Ez a koszfészek csak arra emlékeztet, hogy mások szemében én egy cigány kurva vagyok. Pedig nem vagyok cigány és nem vagyok kurva. Még szerelmes sem voltam soha, csak egyszer akartam az lenni, de elhagyott a barátom is, őt szerethettem volna, de nem hagyta, hogy rohadjon meg az is ott, ahol van!

És akkor, évekkel ezelőtt, egy novemberi szombaton, este nyolc óra öt perckor megvettem a jegyet a városba, felszálltam a buszra és most itt vagyok. Sohasem költözöm vissza a falumba, maximum néha hazamegyek megnézni, hátha valaki visszatér. Megszoktam már a városi létet. Van pénzem, kocsim, házam, mindenem. Gazdag vagyok és ismert. Mindenem megvan, amiről más csak álmodozhat egy egész életen át, és erre büszke lehetek. Csak azt az egyet nem tudom, hogy mi következik ezután.

Még fiatal vagyok, és megvan mindenem, ez biztos jó így? Mert ha igen, akkor viszont azt nem tudom, hogyan tovább, mit ad még az élet?

Ma megláttam egy öreg nőt a pirosnál. Nem lehetett nem észrevenni. Megláttuk egymást. Úgy nézett ki, mint egy átutazó indián varázslóasszony-törzsfőnök 1891-ből. Mondjuk. Vagy legyen plusz-mínusz ötven év. Hatvan éves, kábé. Mondjuk. Tök mindegy, hány éves, senkit sem érdekel a kora. Lehet, hogy nincs is kora, elfelejtette mindenki a sok időutazásban. Bokáig érő lódenkabátot viselt, szép, tiszta, fekete lódenkabát, bakancs, kezében nagy nejlonszatyrok, tele ruhával, pléddel, mindenféle meleg holmival, ami ilyenkor kell. Kalap, kabát a nagy útra. Göndör, fehér, hosszú haja kikandikál a keskeny karimájú keménykalap alól. Piros rúzs, szép arc, szép lehetett régen. Most is az. Áll a pirosnál. Illetve neki zöld, nekem piros. Állunk, ő a zeb-ránál, én a külső sávban, és úgy alakult ez a pillanat, hogy épp egymásra nézünk. Szúrós pillantás, hetykén, büszkén, vastag, fekete kontúr a szeme körül. Szájából barna, hosszú szivarka lóg, beszívja a füstöt, az orrán fújja ki. Le nem veszi rólam a szemét. Neki zöld a lámpa, miért nem indul el? Nem indul el, engem néz, nézzük egymást, ez már kicsit fura. Zöldre vált a lámpám, neki most lett piros. Én bizony elindulok, ha menni kell, hát menni kell. Elsuhanok az öregasszony előtt, megyek tovább, vizs a forgalom, látom a visszapillantóban, követ a szemével, nem akar engedni.

Öregeket könnyebb elengedni, mint gyerekeket. Ők bevégezik a sorsukat, ha meghalnak, a gyerekek meg még el sem kezdték. Én is leszek egyszer majd öreg? Látom még valaha a szivarkás asszonyt? Jó lenne, szeretném, mert arra a lányra emlékeztet, aki voltam pár évvel ezelőtt. Elindultam otthonról, két nejlonszatyor holmival, bakancsban, fekete pelerinben, amit anyám varrt nekem még nagyon régen. Számon vörös rúzs, szemem körül fekete kontúrok.